

Nr. 20, 7. okt. 2009

[20.000 unge på offentlig forsørgelse tre år i træk, side 1](#)

[Stort potentiale for færre tilkendelser af førtidspension og fleksjob, side 3](#)

[En tidlig og intensiv indsats kan give stor gevinst, side 5](#)

20.000 unge på offentlig forsørgelse tre år i træk

20.000 unge mærkede ikke noget til de gode konjunkturer fra 2006 til 2008. 1 ud af 5 unge, der var berørt af ledighed i 2008, var forsørgede af det offentlige det meste af tiden for tredje år i træk.

I 2008 var godt 40.000 unge på offentlig forsørgelse i mere end halvdelen af tiden. For knap 20.000 af disse unge var der tale om endnu et år i samme situation. De var nemlig også forsørgt af det offentlige det meste af tiden i 2007 og 2006.

Unge på offentlig forsørgelse i mindst 26 uger om året

	I alt
Seneste år (2008)	42.040
Seneste 2 år i træk (2007-2008)	26.729
Seneste 3 år i træk (2006-2008)	19.372

Note: Tabellen følger årgang 1979-1987 i årene 2006-2008. Tallene viser, hvor mange unge, der var på offentlig forsørgelse i mere end 26 uger i 2008, og hvor stor en del af dem, der også var offentligt forsørgede i mere end 26 uger i hvert af de foregående år. SU, barsel og førtidspension indgår ikke som offentlig forsørgelse.

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase, DREAM

Der var i alt knap 120.000 unge, der var på offentlig forsørgelse på et eller andet tidspunkt i løbet af året i 2008. Knap 20.000 eller 17 procent af disse unge havde været på offentlig forsørgelse de meste af tiden i løbet af året i tre år i træk.

Den lange periode på ydelse dækker ikke over, at de unge er uden arbejdsevne. Ingen

har i perioden modtaget varige ydelser som for eksempel førtidspension.

Hvis de unge, der modtog førtidspension, også indgik i beregningerne, ville antallet af unge, der har været forsørgt af det offentlige det meste af tiden de seneste tre år, være oppe på godt 27.000.

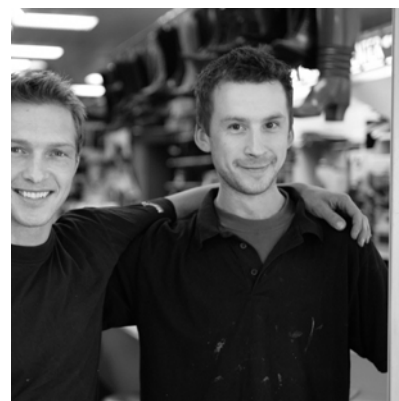
Dårlig start på voksenlivet

Lars Andersen, der er formand for Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, er meget foruroliget over tendensen.

"Det er en katastrofe. De unge får den dårligst tænkelige start på arbejdslivet. Sandsynligheden for, at de unge senere får fast tilknytning til arbejdsmarkedet, er meget lille. Det har store konsekvenser for den unge, og det koster samfundet enormt mange penge", siger Lars Andersen.

Han mener, at forklaringen på, at de unge hænger fast i offentlig forsørgelse, er, at de har en række kompetenceproblemer.

"De unge mangler både personlige og faglige kompetencer. De har typisk ingen uddannelse og har generelt dårlige erfaringer med skolevæsenet. Udover det har de typisk også en række sociale problemer, der ofte bunder i en problematisk opvækst. Det påvirker deres syn på

samfundet og deres rolle heri", siger Lars Andersen.

Uddannelse er løsningen

Det er afgørende for de unge, at de tilegner sig kompetencer for at undgå, at de ender i længerevarende fravær fra arbejdsmarkedet. Lars Andersen mener, at de både skal styrkes fagligt og socialt.

"De unge, der typisk mangler uddannelse, skal have et tilbud, der sikrer, at de kommer i arbejde. En mulig model kunne være et jobtilbud kombineret med uddannelsesforløb. Det er vigtigt at tænke i alternative uddannelsesstilbud til disse svage unge, og samfundet må ikke slippe taget i dem," siger Lars Andersen.

Tendensen hænger ved

Har man som ung haft offentlig forsørgelse som primær indtægt tre år i træk, er de

videre udsigter på arbejdsmarkedet ikke lyse.

Undersøgelser af tidligere ungdomsårgange viser, at mange langvarigt forsørgede bliver ved med at hænge fast i systemet. Størstedelen af dem modtager også offentlig forsørgelse i hovedparten af tiden i de efterfølgende år.

Lars Andersen mener, at det er afgørende, at der sættes ind i forhold til de sociale barrierer, de unge har i forhold til det omgivende samfund.

"De unge skal ikke alene opkvalificeres i forhold til uddannelse og erhvervs erfaring. Det skal ske i kombination med, at der tages hånd om deres sociale problemer. På den måde kan flere unge gå fra at være samfundsøkonomiske nettomtagere til nettobidragere", siger Lars Andersen.

Stort potentiale for færre tilkendelser af førtidspension og fleksjob

Næsten 15.000 færre førtidspensioner og fleksjob i 2006 og 2007. Det ville være resultatet, hvis alle kommuner tilkendte førtidspension og fleksjob ligesom de kommuner, der tilkender færrest.

Forskerne bag en ny undersøgelse fra Anvendt KommunalForskning (AKF) vurderer, at kommunerne kunne have tilkendt næsten 15.000 færre førtidspensioner og fleksjob i perioden 2006 og 2007. Hvis alle kommuner tilkendte på samme måde som de 10 kommuner, der tilkender færrest, ville antallet af tilkendelser næsten kunne halveres. Godt 33.000 personer fik tilkendt førtidspension eller fleksjob i 2006 og 2007.

Undersøgelsens resultat betyder ikke, at de 15.000 tilkendelser af førtidspension og fleksjob er fejlbehæftede.

Kommunerne tilkender førtidspension og fleksjob vidt forskelligt. Og forskellene mellem kommunerne kan ikke forklares af forskelle i kommunernes rammevilkår og befolkningssammensætning. Det viser undersøgelsen fra AKF.

Tilkendte førtidspensioner og visitationer til fleksjob, i 2006 og 2007

	Antal
Tilkendte førtidspensioner og visitationer til fleksjob	33.392
Beregnet reduktion, hvis alle kommuner tilkendte som i de 10 kommuner, der tilkender færrest	14.750

Note: Undersøgelsen tager udførligt højde for, at forskelle i rammevilkår mellem kommunerne kan have indflydelse på antallet af nytilkendte førtidspensioner og fleksjob. Er der eksempelvis mange syge i kommunen eller mange ufaglærte, er der alt andet lige flere tilkendelser af førtidspension og fleksjob. Også alder, etnicitet og arbejdsmarkedstilknytning har betydning.

Kilde: Kommunernes brug af førtidspensionering og visitering til fleksjob – En benchmarkundersøgelse af kommunernes indsats, Anvendt KommunalForskning, 2009

I 2008 kostede det samfundet knap 37 mia. kroner at forsørgе alle landets førtidspensionister. Så blot en lille reduktion i antallet af tilkendelser kan spare samfundet for mange penge.

Reduktion er potentielt endnu større

Kræn Blume Jensen, der har gennemført undersøgelsen, fortæller, at reduktionen potentielt er endnu større, hvis der sammenlignes med de fem kommuner, der tilkender færrest.

”Vi har taget højde for rigtig meget af det, man på forhånd vil forvente, har betydning for kommunernes tilkendelse af førtidspension. Alligevel er der store forskelle kommunerne imellem. Hvis alle kommuner tilkendte i samme omfang som de 5 kommuner, der tilkender mindst, vil antallet kunne reduceres med op til 18.000 tilkendelser”, siger Kræn Blume Jensen.

Forbundne kar er ikke forklaringen

Man kunne formode, at når nogle kommuner har tildelt langt færre førtidspensioner og fleksjob end forventet, så har kommunen i stedet en større andel personer på andre ydelser, eksempelvis personer i langvarige kontanthjælpsforløb. Det er der dog ikke belæg for.

”Vi har for nylig i en anden undersøgelse fundet frem til, at der generelt kun er en lille tendens til, at hvis antallet af personer på én ydelse falder, så vokser antallet på andre ydelser. Det synes altså ikke umiddelbart at være forklaringen”, siger Kræn Blume Jensen.

Forskelle i sagsbehandlingen

AKF's undersøgelse viser, at der er en række andre faktorer, der kunne forklare forskellene. Eksempelvis er sagsbehandlingen i førtidspensionsnævnet hurtigst i de kommuner, der førtidspensionerer mange. Nævnets afgørelse om tilkendelse af pension falder i gennemsnit på under halvanden måned.

"Ud over den kortere sagsbehandlingstid viser undersøgelsen, at de kommuner, der tilkender flest førtidspensioner og fleksjob, sjældnere afviser en ansøgning. Det kunne derfor være noget af forklaringen på forskellene i forbindelse med tilkendelse af førtidspension og fleksjob på tværs af landets kommuner", siger Kræn Blume Jensen.

En tidlig og intensiv indsats kan give stor gevinst

Hvis ledige får en tidlig og intensiv indsats i jobcentrene, kan samfundet opnå store gevinster. Det viser et nyt forsøg fra Arbejdsmarkedsstyrelsen.

Tidlig og intensiv kontakt med de ledige kombineret med en tidlig aktiveringsindsats. Det får nyledige i arbejde næsten to uger tidligere end ved den sædvanlige indsats.

Det viser resultaterne fra forsøget *Hurtig i Gang 2*, hvor udvalgte jobcentre har afprøvet effekten af hyppige samtaler og tidlig aktivering af dagpengemodtagere.

Effekt af ugentlige samtaler og tidlig aktivering af dagpengemodtagere

	Effekt pr. ledig
Forkortet ledighedsperiode	1,9 uger
Samfundøkonomisk gevinst som følge af kortere ledighedsperiode mv.	6.247 kr.

Note: Den forkortede ledighedsperiode er beregnet inden for de første 40 uger, efter ledigheden startede.
Kilde: Kvantitativ evaluering af Hurtig i Gang 2, Rosholm og Svarer 2009.

Det offentlige sparer udgifter til dagpenge og får flere skatteindtægter, når en nyledig kommer knap to uger tidligere i arbejde. Så til trods for, at det koster penge at afholde samtaler og gennemføre aktivering, kommer samfundet ud med et stort plus. Et plus på mere end 6.000 kr. pr. nyledig.

Med det nuværende ledighedsomfang kunne samfundet have fået store gevinster, hvis alle 155.000 nyledige det seneste år havde fået ugentlige samtaler og tidlig aktivering.

Indsatsen nedbringer ledigheden

Michael Svarer, der har gennemført evalueringen af forsøget, mener, at der forsat skal gøres en indsats for de ledige,

selvom der umiddelbart er færre ledige job og mere konkurrence om stillingerne.

"De ledige skal søge job, og jobcenteret skal sætte tidligt ind med en aktiv, jobrettet indsats for at få de ledige i job – også i den nuværende konjunktursituation. En indsats vil alt andet lige gøre ledigheden kortere end ingen indsats overhovedet", siger Michael Svarer.

Samfundsgevinsten kan være større

Evalueringen viser, at samfundsgevinsten ved en tidlig og intensiv indsats for dagpengemodtagere er godt 6.000 kr. per nyledig. Gennemfører man samme indsats for kontanthjælpsmodtagere, kunne den samlede gevinst være endnu større.

"Man kan formode, at visse arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere – i lighed med dagpengemodtagere – vil få forkortet deres ledighedsforløb, hvis de får en tidlig og intensiv indsats. Dermed vil endnu flere ledige komme hurtigere i job, og samfundet kan spare endnu flere penge", siger Michael Svarer.

Om *Hurtig i Gang 2*

Hurtig i Gang 2 er gennemført som et såkaldt kontrolleret forsøg, hvor tilfældigt udvalgte nyledige dagpengemodtagere (deltagergruppen) får en forsøgsindsats samtidig med, at en kontrolgruppe får den hidtidige indsats.

Forsøget er gennemført i 2008 og blev afsluttet i starten af 2009. Udvalgte jobcentre fordelt over hele landet har deltaget i forsøget.

